

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 263/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

485/2010. (XII. 1.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. június 17-én előterjesztett **panaszát** a 2010. december 1-jén tartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Gödöllői Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2010. június 17-én terjesztette elő a Testületnél panaszát, amelyet 2010. június 21-én küldött levelében egészített ki.

1) Előadása szerint 2010. június 17-én hajnali 2 óra 20 perc körüli időben a panaszos családja házának udvarába egy szirénázó, fényjelzést és szirénát használó gépkocsi hajtott be, és miután arra a panaszos családja nem reagált – arra gondoltak, hogy az utcában parkoló autók egyikének riasztója szólalt meg –, a leeresztett redőnyt erőteljesen megütögetve ébresztették fel az ott lakókat. A redőnyt felhúzva a panaszos feleségével együtt azt látta, hogy az udvarban szirénázva, villogva egy rendőrautó áll, amelynek a vezetője rendőri egyenruhában egy I. községben feltört gépkocsival kapcsolatban tett fel kérdéseket. A történeteket észelve több szomszéd család is felébredt.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos „keresetlen szavakkal” utasította ki az udvarról a rendőröket, akik távoztak, majd néhány perc múlva a panaszos egyik barátjával érkeztek vissza. A panaszos megjegyzi, hogy ez a barát „a nyolcvanadik életévében járó, szívpanaszokkal küszködő, Rákosi börtöneit belülről ismerő ember”, aki továbbá a község díszpolgára.

A panaszos ekkor ébredt rá, hogy a gépkocsi, amivel kapcsolatosan kérdéseket intéztek hozzá, egy I. községben feltört, a barát tulajdonában lévő jármű, amit a panaszos kölcsön kapott. A panaszos veje egy alkalommal ezzel a gépjárművel utazott munkaügyben I. községbe.

A panaszos megjegyzi, hogy utóbb egy ismerőse elmondta neki, hogy korábban, kb. hajnali kettőkor az ő házánál is jártak rendőrök. Oda „erőteljes, hosszantartó csöngetés” után jutottak be.

A panaszos nem tudja, mi motiválhatta az eljáró rendőrt, esetleg parancsnokát, hogy egy autófeltörés miatt ilyen „brutális intézkedéssorozatot” hajtsanak végre. Kéri ezért a Testületet, hogy az esetet vizsgálja ki, és annak eredményéről értesítse.

2) A panaszos beadványának 2010. június 21-én megküldött kiegészítésében előadja, hogy június 19-én, szombaton 12 óra 30 perckor felkereste egy ismerőse, aki elmondta, hogy a panaszban szereplő időpontban őt is megkeresték a rendőrök, és „agresszív módon, folyamatos, hosszantartó csöngetéssel verték fel éjszakai nyugalmaiból” őt és családját. Az eljáró rendőr a panaszossal és egy W. típusú gépkocsival kapcsolatosan tett fel a barátnak kérdéseket. Válaszul a barát tájékoztatta a rendőröket, hogy a panaszost három házzal arrébb találják meg.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A Gödöllői Rendőrkapitányság vezetője a Testület megkeresésére válaszul írt levelében az alábbiakról számol be.

2010. június 17-én állampolgári bejelentés érkezett az Aszódi Rendőrőrs szolgálatban lévő járőreihez arról, hogy egy I. községben, a B. utcában parkoló személygépkocsi körül gyanús személyek matattak, majd a helyszínről távoztak. A kiérkező járőrök megállapították, hogy a gépkocsi jobb első ajtaja csukott de nem zárt állapotban van (az ajtó záró gombja fel van húzva), továbbá a gépkocsiról a tanksapka le van csavarva. Megállapításaikat jelentették Gödöllő Rendőrkapitányság ügyeletesének. A központi nyilvántartás adatai alapján megállapíthatóvá vált, hogy a gépkocsi egy csömöri lakos tulajdona.

A rendőrség megítélése szerint szükségessé vált annak megállapítása, hogy a fenti gépkocsival kapcsolatban bűncselekmény elkövetésére sor került-e, ezért a Gödöllői Rendőrkapitányság ügyeletes 01 óra 30 perckor utasította a Kistarcsa Rendőrőrs járőreit, hogy a tulajdonost lakcímén keressék fel, és végezzenek nála adatgyűjtést, tisztázzák, történt-e bűncselekmény a gépkocsival kapcsolatban.

Ezt követően a Kistarcsa Rendőrőrs járőrei felkeresték a gépkocsi tulajdonosát, aki elmondta, hogy a fenti jármű jelenleg is a tulajdonában van, azt kb. egy hónappal korábban adta kölcsön a panaszosnak, és nem tudja, miért van az autó I. községben.

Mindezek után az intézkedő rendőrök közölték a tulajdonossal, hogy felkeresik az általa megnevezett személyt, vagyis a panaszost, és tájékoztatják, illetve nyilatkoztatják a gépkocsival kapcsolatosan történt eseményekről. A tulajdonossal szembeni intézkedés mintegy 10 percet vett igénybe, és a rendőrök megjegyzése szerint udvarias, hivatalos hangnemben folyt, a tulajdonos nem sérelmezte a hajnali órában történő intézkedést.

A rendőrök a tudomásukra jutott tényekről tájékoztatták a Gödöllő Rendőrkapitányság ügyeletesét, akitől azt az utasítást kapták, hogy keressék fel lakcímén a panaszost, és nála végezzenek adatgyűjtést a gépkocsival kapcsolatban annak megállapítására, hogy történt-e bűncselekmény.

Az utasítás alapján a járőrök megjelentek a tulajdonos által megadott lakcímén, ahol csengetésükre nem a panaszos nyitott ajtót, hanem egy harmadik – a panaszos beadványának kiegészítésében név szerint említett – személy, aki tájékoztatta a rendőröket, hogy a panaszos három házzal arrébb lakik.

Ezt követően a járőrök felkeresték a harmadik személy által megjelölt házat. Ott kapucsgót nem találtak, azonban az ingatlan kapuja nyitott állapotban volt. A járőrök még az utcáról – az ingatlanra belépés nélkül – a szolgálati gépkocsi megkülönböztető fényjelzésének rövid felkapcsolásával és a gépkocsiba szerelt légkürttel rövid hangjelzést adva kíséreltek meg jelezni az ott lakóknak, jelzésükre azonban senki nem nyitott ajtót. Ezt a tényt jelezték a Gödöllői Rendőrkapitányság ügyeletesének, aki azt az utasítást adta, hogy próbáljanak az épületbe valahogy bekopogni, mert mindenképpen szükséges a panaszos meghallgatása a bűncselekmény elkövetésének megállapítása vagy kizárása érdekében.

Mivel az ingatlan udvarán nem volt világítás, a járőrök a szolgálati gépkocsival a kapuban álltak meg úgy, hogy a gépkocsi fényszórója adjon fényt számukra, majd a telekre belépve az épület ablakán lévő leengedett redőnyön kopogtak. A kopogás hatására kijött az épületből a panaszos. A rendőrök azonosították magukat, és „közölték vele az intézkedésük okát, célját”. A panaszos emelt hangnemben azonnal kiabálni kezdett a járőrökkel, hogy mit képzelnék magukról. A járőrök felszólították a panaszost, hogy a kiabálást hagyja abban, illetve felvilágosítást kértek tőle arról, hogy mi tud az említett gépkocsi hollétéről, állapotáról. A panaszos emelt hangnemben, ordítva közölte a járőrökkel, hogy neki senki nem adott kölcsön semmilyen gépkocsit, és szitkozódva felszólította a járőröket, hogy menjenek el az udvaráról, továbbá azzal fenyegetőzött, hogy fel fogja őket jelenteni, le fogja őket szereltetni. Az intézkedő rendőrök tájékoztatták a panaszost az intézkedéssel szembeni panaszjogáról, majd távoztak az ingatlanról. Az intézkedés a panaszossal szemben kb. 10 percig tartott, annak során a rendőrök udvariasan, hivatalos hangnemben jártak el, ezzel szemben a panaszos folyamatosan szitkozódott, ordított.

Az intézkedő rendőrök ezután tájékoztatták a Gödöllő Rendőrkapitányság ügyeletesét a panaszos által elmondottokról, valamint az általa tanúsított magatartásról. Az ügyeletes utasította a járőröket, hogy ismételen keressék fel a gépkocsi tulajdonosát.

A járőrök ezután ismételten megjelentek a tulajdonosnál, és közölték vele, hogy a panaszos tagadja, hogy kölcsön kapott volna tőle bármilyen gépkocsit, a tulajdonos azonban megerősítette korábbi állítását, és elmondta, hogy kb. egy hónapja adta kölcsön a járművet a panaszosnak, azóta nem tud róla. Ezután a rendőrök megkérték a tulajdonost, hogy kísérje el őket a panaszos lakására a helyzet tisztázása érdekében. Amikor a tulajdonos és a rendőrök ismételten megjelentek a panaszos házánál, a panaszos az udvaron tartózkodott, és újra hangosan szidalmazni kezdte az intézkedő rendőröket.

A tulajdonos felszólította a panaszost, hogy mondja el, hol van a gépjármű, amire a panaszos előadta, hogy a gépkocsit pár nappal korábban kölcsönadta a vejének. Az intézkedő rendőrök ekkor ismételten felhívták a panaszos figyelmét, hogy azért fontos megtudniuk, ki használja az autót, mert így állapítható meg, hogy történt-e a bűncselekmény. A panaszos közölte a járőrökkel, hogy nem ezzel kellene foglalkozniuk, biztosan vannak ennél sokkal fontosabb feladatok is, amire válaszul a járőrök tájékoztatták az intézkedéssel szembeni panaszjogáról, majd távoztak az ingatlanról. A tulajdonos jelenlétében foganatosított intézkedés kb. 10 percig tartott, a járőrök továbbra is hivatalos, udvarias hangnemben kommunikáltak annak résztvevőivel.

Az intézkedő rendőrök tájékoztatták a történetéről a Gödöllői Rendőrkapitányság ügyeletesét, aki adatgyűjtésre utasított az Aszódi Rendőrőrs járőreit a panaszos vejénél. Mivel a panaszos által megjelölt címen a rendőrök senkit sem találtak, a meghallgatásra nem került sor, és végül az ügyet lezárták. Mivel az ügyben bűncselekmény elkövetése a járművel összefüggésben nem volt megállapítható, erre vonatkozó adat a későbbiek során sem merült fel, további intézkedésre, eljárásra nem került sor.

A jelentés megjegyzése szerint a gépkocsival összefüggésben 2010. június 17-én végrehajtott rendőri intézkedések célja bűncselekmény elkövetésének megállapítása vagy kizárása volt, a rendőri fellépés az Rtv. 1.§ (2). bekezdésének a) pontja és az Rtv. 32. § alapján jogszerűnek minősíthető, és megfelel az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményének is.

2) A Kistarcsai Rendőrőrs állományában szolgálatot teljesítő K. r. tzls. 2010. június 17-én az alábbi tartalommal készített jelentést a történetéről.

Aznap 01. óra 30 perckor a Gödöllő Rendőrkapitányság ügyeletesétől kapott tájékoztatást arról, hogy I. községben a járőrök találtak egy gazdátlan személygépkocsit, amelyről hiányzott a tanksapka fedele és a kupakja, továbbá az ajtaja nyitott állapotban volt. A nyilvántartó szerint a gépkocsi egy csömöri lakos tulajdona, ezért az ügyeletes arra adott utasítást, hogy járőrök menjenek el a tulajdonoshoz, és tájékozódjanak arról, hogy tulajdonában van-e még a gépkocsi, és ha igen, miért van I. községben.

A jelentést készítő rendőr felkereste a tulajdonost, aki kérdésre elmondta, hogy valóban a tulajdonában van az autó, de azt kb. egy hónapja kölcsön adta a panaszosnak. A rendőrök ezután felkeresték a panaszost, akinek a házánál nem volt csengő, és a szolgálati jármű hangjelzésére sem jött ki senki. Az ügyeletes közölte a rendőrökkel, hogy, mindenféleképpen próbáljanak bejutni a panaszoshoz és beszélni vele, mert lehet, hogy a gépkocsit ellopták. Mivel a ház nagykapuja ki volt nyitva, a rendőrök bementek az udvarra, majd kopogtak a redőnyön. A házból kijött a panaszos, és kiabálni kezdett, hogy kik keresik, távozzanak tőle,

és szidalmazta a rendőröket. Szóvá tette, hogy hajnali 2 órakor nem ezzel az ügygel kellene foglalkozniuk, de elmondta, hogy neki senki sem adott kölcsön ilyen autót.

Ezek után a rendőrök visszamentek a gépkocsi tulajdonosához, aki továbbra is azt állította, hogy a kocsit a panaszosnak adta kölcsön, ezért a tulajdonossal együtt visszatértek a panaszos házához, aki ekkor elmondta, hogy a kocsit pár napja kölcsönadta a vejének. Mászt az autóval kapcsolatosan nem mondott, de jelezte, hogy a rendőröket feljelenti.

A rendőr megjegyzi, hogy a panaszost korábbi intézkedések kapcsán már ismerte.

3) Az Aszódi Rendőrőrs járőrei, Cs. r. zls és K. r. törm. 2010.június 17-én az alábbi tartalommal készítettek jelentést.

Aznap 00 óra 55 perckor az ügyeletes vezető utasítására megjelentem I. községben, ahonnan bejelentés érkezett arról, hogy egy ott parkoló gépjármű körül ismeretlenek gyanúsán matatnak. A helyszínen a bejelentő várt a rendőrökre, és elmondta, hogy éjjel körül az utcában beszélgetett egy barátjával, amikor látta, hogy az úton közlekedik egy L. típusú gépkocsi, és leparkol, majd egy másik gépkocsi áll mellé. Az utóbb érkezett járműből két főt látott kiszállni, akik gyanúsán matattak a korábban érkezett autó körül, majd hirtelen távoztak. Ezután a bejelentő közelebb ment az ott maradt autóhoz, és látta, hogy a tanksapkája a földön van, és a jobb oldali ajtajának záró gombja felhúzott állapotban volt. Ezek után értesítette a rendőrséget. A rendőrök kérdésére a bejelentő megadta a másik gépjármű rendszámát, és elmondta, hogy nem tudja, kié a másik autó.

A helyszínen a rendőrök megállapították, hogy a jármű zárai ép és sértetlen állapotúak, de a jobb első ajtó záró gombja fel van húzva, továbbá a tanksapkát lecsavarták, és a földre dobták. A gépjárművön rongálódás nyomai nem voltak felfedezhetők, és nem volt megállapítható a tulajdonos kiléte.

A történetekről a rendőrök tájékoztatták az ügyeletes vezetőt, aki a járművet a nyilvántartásban ellenőrizte, és megállapította, hogy a tulajdonosa egy csömöri lakos. Utóbb megállapítást nyert, hogy a tulajdonos a járművet kölcsönadta egy aszódi lakosnak, akinek címén a rendőrök megjelentek, de ott nem találtak senkit. Ezután visszamentek a járműhöz, bezárták, a tanksapkát pedig visszacsavarták a helyére.

4) A Kistarcsai Rendőrőrsön járőre, B. r. törm. 2010. július 2-án készítette el jelentését az alábbiak szerint.

2010. június 17-én K. r. tzls.-sal látott el szolgálatot. Annak során a Gödöllő Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjétől 01 óra 30 perckor utasítást kapott, hogy jelenjen meg egy olyan gépjármű tulajdonosánál, amelyet nyitott állapotban találtak a rendőrök I. községben, hiányzott továbbá a tanksapka fedele és védőkupakja is, ezért valószínűsíthető, hogy benzint is szívtak le belőle. A tulajdonost arról kellett nyilatkoztatni, hogy valóban övé-e a jármű.

A rendőrök a tulajdonost tájékoztatták arról, hogy hol, milyen körülmények között találtak rá a gépkocsira. A tulajdonos elmondta, hogy az autó valóban az ő tulajdonában van, de körülbelül egy hónapja kölcsönadta a panaszosnak, aki választ adhat arra, hogy miért van a

jármű I. községben. A beszélgetés körülbelül 10 percig tarthatott, és „normális” hangnemben zajlott.

Az ügyeletes ezután azt az utasítást adta, hogy a rendőrök menjenek el a tulajdonos által megjelölt személyhez, vagyis a panaszoshoz, és tegyenek fel kérdéseket a gépkocsiról, tisztázzák, hogy ki használja, mivel nem maradhat nyitott állapotban.

A rendőrök a panaszos házához érve nem találtak csengőt, azonban a kapu nyitott állapotban volt. Előbb a szolgálati jármű fény- és kürtjelzését használva próbálták felhívni magukra a figyelmet, majd mivel senki sem ment ki, az ügyeletes arra utasította őket, hogy próbáljanak meg bekopogni. A rendőrök a szolgálati járművel megálltak az udvarral szemben, és oda bemenve a ház redőnyén bekopogtak. Röviddel ezután a redőnyt felhúzták, és a házból kilépett a panaszos. A rendőrök igazolták magukat, és közölték, hogy a panaszost keresik, amire a panaszos emelt hangon kérdezte, hogy kik ők, mit képzelnek magukról, felszólította a rendőröket, hogy távozzanak, és szitkozódni kezdett. A rendőrök válaszul felszólították a panaszost, hogy hagyja abba a kiabálást, és közölték, hogy miért érkeztek. A panaszos tovább kiabálva elmondta, hogy a gépkocsit nem adta kölcsön, a rendőröket pedig fel fogja jelenteni.

A rendőrök távozásuk előtt a panaszost tájékoztatták arról, hogy az intézkedéssel összefüggésben panasszal élhet. Az intézkedés előadásuk szerint mintegy 10 percig tartott, azt udvarias és hivatali hangnemben folytatták.

Az ügyeletes tájékoztatása után arra adott utasítást a rendőröknek, hogy a tulajdonossal tisztázzák, valóban kölcsön adta-e a járművet. A rendőrök újra a tulajdonos lakásához mentek, aki továbbra is azt állította, hogy a panaszosnak adta kölcsön az autót kb. egy hónappal korábban. A rendőrök elmondták a tulajdonosnak, hogy a panaszos ellentmondott az állításának, és megkérték, hogy menjen velük a helyzet tisztázása érdekében.

A rendőrök ezután a tulajdonossal együtt visszamentek a panaszos házához. A panaszos az udvaron állt, és amikor meglátta a rendőröket, újra hangosan szidalmazni kezdte őket. A tulajdonos azonban kérte a panaszost, hogy fejezze be a kiabálást, és mondja meg, hol van az autója. Ekkor a panaszos elmondta, hogy a gépkocsit kölcsönadta a vejének. A rendőrök elmondták a panaszosnak, hogy milyen állapotban találták meg a gépkocsit, és miért lenne fontos megállapítani azt, hogy hogyan kerülhetett oda, de a panaszosnak az volt a véleménye, hogy ilyenkor a rendőrségnek nem ezzel kellene foglalkozni, vannak ennél fontosabb dolgok is, és fel fogja jelenteni a járőröket. A rendőrök ekkor közölték vele, hogy ha sérelmezi a fellépésüket, panasszal élhet. A beszélgetés szintén körülbelül 10 percig tartott.

Ezt követően a rendőrök hazavitték a gépkocsi tulajdonosát.

5) K. r.tzls. 2010. július 04-én az esettel összefüggésben újabb jelentést készített, amelyben korábbi előadását az alábbiak szerint egészítette ki.

Az autó tulajdonosa elmondta, hogy a gépkocsit kb. egy hónappal korábban adta kölcsön a panaszosnak. A rendőr megjegyzése szerint nem úgy tűnt, mintha nagyon érdekelné az autója sorsa. Közömbös volt, az intézkedést nem sérelmezte.

A rendőrök megjelentek a tulajdonos által megadott címen, ahol többszöri csengetésre végül egy – a panaszos beadványának kiegészítésében megnevezett – férfi jött ki a házból, akiről azonban kiderült, hogy nem a tulajdonos által megjelölt személy. A férfi felvilágosítást adott a panaszos helyes címéről, a rendőri intézkedést nem sérelmezte.

A panaszos házában zajlott intézkedés kezdetekor a rendőrök az előírásoknak megfelelően igazolták magukat, és közölték a panaszossal, hogy beszélni szeretnének vele. A panaszos azonban kiabálni kezdett és a törzszászlóra mutatott azt kiabálva, hogy fűjjon szondát, mert alig áll a lábán. A rendőri intézkedés kb. 10 percig tartott, a rendőrök udvariasan jártak el, de erre a panaszos nem volt tekintettel. Távozásuk előtt a rendőrök a panaszost panaszjogáról tájékoztatták.

A jelentés végül – az események fent ismertetett leírásán túl – rögzíti, hogy a rendőrök azon intézkedése, amelynél a gépkocsi tulajdonosa és a panaszos is jelen volt, kb. 12 percig tartott.

III.

A Testület a panasz eljárás keretében vizsgálata, hogy megvalósította-e a rendőrség a panaszos valamely alapjogának megsértését azzal, hogy a beadványban említett éjszaka folyamán két alkalommal is felkeresték, és kérdéseket tettek fel neki egy gépkocsival kapcsolatosan.

Az eljárás során a Testület megállapította, hogy a panaszolt intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Egyezmény) 8. Cikke szerinti magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testületnek elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy hatásköre a panaszos által előadott valamennyi sérelem vizsgálatára kiterjed-e.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Ugyanezen törvényhely (3) bekezdése szerint a panasz meghatalmazott útján is előterjeszhető.

Az idézett rendelkezések szerint a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az a személy kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés közvetlenül érintett.

A panaszos panaszában és annak kiegészítésében is említést tesz arról, hogy utóbb egy ismerőse elmondta neki, hogy ugyanazon az éjszakán, amikor a panaszost is felkeresték, rendőrök hozzá is becsöngettek, és megzavarták a nyugalmát.

A Testület a hivatkozott rendelkezések alapján arra a következtetésre, hogy a panaszos ismerősével szemben foganatosított rendőri intézkedés jogszerűségének vizsgálatát hatáskörének hiánya miatt – mivel a panaszeljárást nem az érintett kezdeményezte – nem végezheti el, a panasz ezen részét érintő érdemi vizsgálatot ezért nem folytatott.

2) A Testület ugyanakkor megvizsgálta, hogy a rendőrök milyen felhatalmazás alapján jártak el, amikor 2010. június 17-én éjszaka 2 óra 20 perc körüli időben két alkalommal felkeresték a panaszost, és kérdéseket tettek fel neki egy gépkocsival kapcsolatosan.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint állampolgári bejelentés érkezett az Aszódi Rendőrőrs szolgálatban lévő járőreihez arról, hogy egy személygépkocsi körül gyanús személyeket észleltek. A kikerző járőrök megállapították, hogy a gépkocsi jobb első ajtaja csukott, de nem zárt állapotban van (az ajtó záró gombja fel van húzva), továbbá a gépkocsiról a tanksapka le van csavarva. Mivel a körülmények bűncselekmény elkövetésére engedtek következtetni, a rendőrség megítélése szerint szükségessé vált a tulajdonos felkeresése, és nyilatkoztatása a gépkocsi használatáról. Miután a tulajdonost beazonosították, a rendőrök felkeresték őt. A tulajdonos elmondta, hogy a jármű jelenleg is a tulajdonában van, azt kb. egy hónappal korábban adta kölcsön a panaszosnak, és nem tudja, miért van a bejelentésben megjelölt helyen. Mivel a tulajdonos elmondása alapján a rendőrök bűncselekmény elkövetésének gyanúját sem megerősíteni, sem cáfolni nem tudták, indokoltnak tartották felkeresni a gépkocsi használójaként a tulajdonos által megjelölt személyt, vagyis a panaszost.

a) Az Rtv. 1. §-ának (1) bekezdése meghatározza, hogy a rendőrség feladata – egyebek mellett – a közbiztonság és a közrend védelme. Az 1. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében a rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme körében az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési [...] feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését. A rendőri feladatok ellátásának és az utasítások teljesítésének kötelezettségéről az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előljárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmessé, a közbiztonságot és a közrendet megvédeni.

A rendőr intézkedési kötelezettségével összefüggésben az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Az intézkedési kötelezettségről a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. §-ának (1) bekezdése azt tartalmazza, hogy: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.”

Az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat fent hivatkozott rendelkezései egyértelművé teszik, hogy bűncselekmény, vagy annak gyanúját felvető körülmény észlelése esetén a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezik.

A Testület a rendelkezésére bocsátott információk alapján arra a következtetésre jutott, hogy a gyanús személyekről tett bejelentés, majd pedig a gépjármű kapcsán tapasztalt körülmények (nyitott állapotban, letekert tanksapkával és őrizetlenül hagyták az utcán) valóban arra engedtek következtetni, hogy a tulajdonos sérelmére bűncselekményt követtek el, és az információk által keltett gyanú elérte a bizonyosság azon fokát, amely a rendőri intézkedést megalapozta, és a konkrét helyzetben a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget teremtett.

A Testület ezért megállapította, hogy a panaszolt esetben fennállt a rendőrség intézkedési kötelezettsége, amely az intézkedő rendőrök eljárásához megfelelő jogalapot biztosított.

b) A rendőrök a fennálló helyzet tisztázása érdekében előbb a gépkocsi tulajdonosát, majd a panaszost keresték fel, és kérdéseket tettek fel nekik a gépkocsiról.

Az Rtv. 32. §-a értelmében a rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges.

A rendőrök feladata a konkrét helyzetben az volt, hogy a körülmények ismeretében a bűncselekmény elkövetésének gyanúját megerősítsék, vagy megcáfolják. Ezen feladat teljesítése érdekében döntöttek úgy, hogy – miután a nyilvántartásban beazonosították – nyilatkoztatják a gépkocsi tulajdonosát arról, mit tud a jármű helyéről és helyzetéről. Tekintettel azonban arra, hogy a tulajdonos közölte a rendőrökkel, hogy a gépkocsit használatra a panaszosnak kölcsönadta, az ő megkérdezése is indokoltá vált.

Jelen esetben a rendőrök alappal számíthattak arra, hogy a panaszostól beszerezhető információk alapján sikerült tisztázni a kialakult helyzetet, hiszen a panaszostól mint a jármű jogszerű használójától kaphattak választ arra a kérdésre, hogy a gépkocsit miért meg találta a rendőrség nyitott állapotban, őrizetlenül egy másik településen.

Az Rtv. hivatkozott rendelkezése értelmében és a körülmények ismeretében ezért a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos megkérdezése a rendőri feladatok teljesítéséhez feltétlenül szükséges volt, így arra jogszerűen került sor.

Mivel tehát a rendőrök törvényben rögzített intézkedési kötelezettségük teljesítése keretében és a konkrét intézkedést megalapozó jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a panaszossal szemben, a Testület megállapította, hogy fellépésük nem valósította meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának megsértését.

3) A Testület a panaszos előadása nyomán azt is mérlegelte, hogy a rendőrség eljárása mennyiben felelt meg az arányosság Rtv. szerinti követelményének.

Az Rtv. 15. §-a tartalmazza az arányosság követelményét, amely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

a) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök hajnali 2 óra 20 perc körüli időben keresték fel, megzavarva az ő és családja nyugalma.

A Testület az intézkedés arányosságának vizsgálatakor figyelembe vette, hogy az Aszódi Rendőrőrs járőrei a bejelentés nyomán 0 óra 55 perckor jelentek meg a gépjárműnél, és megállapították, hogy azt nyitott állapotban, letekert tanksapkával, őrizetlenül hagyták. A járőrök tájékoztatása alapján a Gödöllői Rendőrkapitányság ügyeletes 1 óra 30 perckor adott utasítást a Kistarcsai Rendőrőrs járőreinek, hogy keressék fel a tulajdonost, majd utóbbi tájékoztatása alapján a panaszost. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott információk alapján megállapítható, hogy a bejelentés nyomán a rendőrség azonnal intézkedést hajtott végre, amely előbb a gépkocsit, majd a tulajdonost és a panaszost érintette.

Arról, hogy ezzel az eljárással a rendőrség aránytalanul nagy terhet rótt-e a panaszosra, a Testület álláspontja a következő.

A rendőrség azzal, hogy a bűncselekmény elkövetésére utaló jelek ismeretében azonnal intézkedést kezdeményezett, egyrészt a társadalmi érdeket jutatta érvényre, amely a jogellenes cselekmények megakadályozásához, illetve mielőbbi felderítéséhez fűződik, másrészt ugyanakkor a tulajdonos érdekeinek érvényesítése céljából is fellépett, hiszen egy esetleges bűncselekmény elkövetése elsődlegesen az ő jogainak gyakorlását akadályozza. A konkrét esetben pedig, amikor a gépkocsit nem a tulajdonos, hanem a panaszos használta, a jogellenes cselekmény veszélyének elhárítása, illetve adott esetben az elkövető felderítése vitathatatlanul garantálta az ő érdekeinek érvényesítését, jogainak gyakorlását is.

A társadalom, továbbá a tulajdonos és a használó közös érdeke volt tehát az, hogy a rendőrök kellő információhoz jussanak a felmerült gyanú kizárásához vagy a szükséges nyomozati cselekmények elvégzéséhez. Ezen érdekcsoporttal szemben áll a panaszos joga a magán- és családi élet tiszteltben tartásához.

Az ügy összes körülményét figyelembe véve a Testület úgy ítélte meg, hogy a bűnmegelőzés, illetve bűnüldözés, mint össztársadalmi és a panaszos (mint a jármű használója) oldalán felmerülő egyéni érdek érvényesítése céljából a panaszos magán- és családi életéhez fűződő jogának kétségtelen korlátozása nem volt aránytalannak tekinthető.

Mindezek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy noha a végrehajtására a hajnali órákban került sor, a rendőri fellépés nem sértette az arányosság követelményét, így a rendőri eljárás bár korlátozta, de nem sértette a panaszos magán- és családi élet tiszteltben tartásához fűződő jogát.

b) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök egymást követően két alkalommal is felkeresték az említett éjszaka folyamán. A Testület a panaszos ezen kifogását is az arányosság szempontjából értékelte.

A rendőrségi iratok egyaránt arról számolnak be, hogy azért vált szükségessé két alkalommal is felkeresni a panaszost, mert a rendőrök kérdéseire először nem adott kielégítő választ, sőt kifejezetten tagadta, hogy a gépkocsit ő használja. A panaszos ugyan nem szól arról beadványában, hogy a rendőrökkel első alkalommal mit közölt, az a körülmény ugyanakkor, hogy a rendőrök utóbb a tulajdonossal együtt érkeztek a panaszos házához, aminek hatására a

panaszos végül előadta, hogy a járművet valóban használatra kapta kölcsön, az ő előadásukat támasztja alá. Erre figyelemmel a Testület elfogadta a rendőrök előadását a történetek valós leírásaként, jelesül azt, hogy a panaszos másodszori megkeresésére azért volt szükség, mert kérdéseikre első alkalommal nem válaszolt.

Mivel tehát a második rendőri intézkedést az tette szükségessé, hogy a panaszos első alkalommal nem adott a rendőrök kérdéseire kielégítő választ, a fellépést a Testület nem minősítette az arányosság követelményeivel ellentétesnek.

c) A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrök a szolgálati gépjármű fény- és hangberendezéseinek használatával ébresztették fel őt és a családját, illetve a redőnyt ütögették meg.

A járőrök jelentésük szerint a panaszos házában kapucsenget nem találtak, észlelték azonban, hogy az ingatlan kapuja nyitott állapotban van. A járőrök még az utcáról – az ingatlanra belépés nélkül – a szolgálati gépkocsi megkülönböztető fényjelzésének rövid felkapcsolásával és a gépkocsiba szerelt légkürttel rövid hangjelzést adva kíséreltek meg jelezni az ott lakóknak, ezt követően azonban senki nem nyitott ajtót, így a ház redőnyén kopogtak be.

Az eseménysort a Testület annak fényében értékelte, hogy a rendőrök intézkedését, tehát azt, hogy a panaszost felvilágosítás-kérés céljából megkeresték, fentebb jogszerűnek és indokoltnak minősítette. A konkrét eseménysort az arányosság követelményére figyelemmel vizsgálva a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrök azon magatartása, hogy csengő hiányában először a rendelkezésükre álló eszközökkel, így a szolgálati gépkocsi fény- és hangjelző berendezéseivel próbálták felhívni magukra a figyelmet, majd ennek sikertelensége miatt a ház redőnyén kopogva jelezték szándékukat, nem okozott olyan aránytalanul súlyos zavart a panaszos és családja életében, amely okod adna a rendőri fellépés jogszerűségének megkérdőjelezésére.

A Testület ezért az eljáró rendőrök azon módszerét, amellyel az intézkedést kezdeményezték, az arányosság követelményével összhangban állónak, egyúttal jogszerűnek minősítette.

IV.

A Testület a panaszos sérelmeinek vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrök törvényben rögzített intézkedési kötelezettségük teljesítése keretében és a konkrét intézkedést megalapozó jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a panaszossal szemben, így fellépésük nem valósította meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának megsértését. A rendőri fellépés nem sértette továbbá az arányosság követelményét – sem azzal összefüggésben, hogy a végrehajtására a hajnali órákban került sor, sem azzal összefüggésben, hogy a panaszos házában a rendőrök az éjszaka folyamán két alkalommal is megjelentek, sem pedig azon módszer miatt, amellyel a rendőrök az intézkedést kezdeményezték. Ezért bár a panaszos magán- és családi élet tiszteletben tartásához fűződő jogát a rendőrség valóban korlátozta, de meg nem sértette.

A Testület a fentiek alapján – figyelemmel az Rtv. 93. § (2) bekezdésében foglaltakra – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2010. december 01.

Dr. Juhász Imre

Elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület